

WERELDBURGERSCHAP

Samsam gaat over alle thema's van wereldburgerschap. Door met de onderstaande opdrachten een les samen te stellen, sluit u altijd aan bij één van de kerndoelen van burgerschap (34 t/m 50).

LESTIP
HANDVAARDIGHEID:
ONTWERPWEDSTRIJD
IN SAMSAM
KIJK ACHTEROP!

THEMA VAN DEZE MAAND

In Nederland is het heel gewoon dat altijd overal elektriciteit is. In Cambodja is dat anders. Op het platteland is geen elektriciteitsnet. Veel Cambodjanen gebruiken daarom andere energiebronnen: de zon, maar ook rijstvliesjes en zelfs poep!

4 MANIEREN OM SAMSAM TE GEBRUIKEN IN DE KLAS

1 YEAH RIGHT!

Tijdsduur 5 minuten + zelfstandig werken.
Doel Kennis opdoen over kinderrechten.
Kerndoel 34, 35, 37.
Vorige maand ontving u bij Samsam stickervellen met symbolen van de kinderrechten. Laat de kinderen Samsam lezen en de juiste stickers in de lege vakjes plakken. Oplossing op samsam.net.

3 DENK MEE

Tijdsduur 20 minuten
Doel Verdieping: nadenken over voor- en nadelen van groene energie; onderzoek naar eigen energiegebruik.
Kerndoel 39
Laat de factsheet 'Groene energie' op samsam.net op het digibord zien. Doe eventueel ook de quiz op het digibord. Geef elke leerling een kopie van het werkblad (p. 5 van deze lesbrieff) en laat de opdrachten maken.

2 FILMPJES EN FOTO'S KIJKEN

Tijdsduur 15 minuten - klassikaal
Doel Introductie van land en thema.
Kerndoel 47, 49, 50.

Bekijk samen op het digibord de filmpjes 'Verbrande kokosnoot' en 'Zonne-energie' op samsam.net. Laat ook de fotoserie zien. Vraag: wat doen kinderen in Cambodja met zonne-energie?

4 NIEUWS-BEGRIIP

begrijpend lezen met het nieuws van de dag

Tijdsduur 30-45 minuten
Doel Begrijpend lezen.
Kerndoel 4, 6, 7, 9 en 12.
Kopieer de Nieuwsbegrip-opdrachten op pagina 2-4 van deze lesbrieff. Geef elke leerling Samsam en Nieuwsbegrip.
De handleiding staat op samsam.net > voor docenten.

SAMSAM HEEFT EEN FACEBOOK PAGINA. LIKE ONS!
VOLG SAMSAM_MAGAZINE OOK OP TWITTER
VOOR EXTRA LESSUGGESTIES EN NIEUWS.

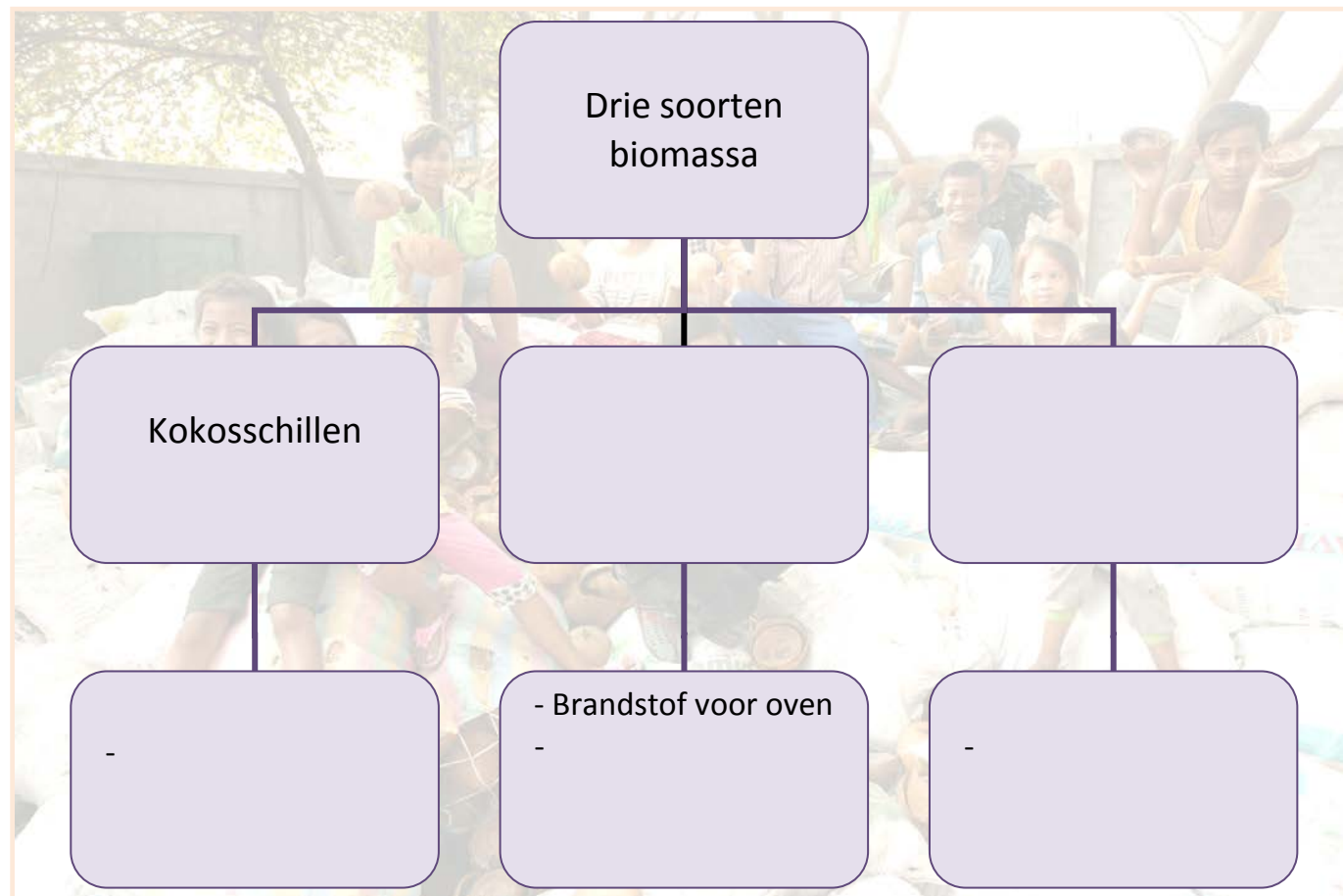
OPDRACHT 1 Tekst lezen

Lees de tekst. Als je in de klas met Nieuwsbegrip werkt, dan kun je het stappenplan en de woordhulp gebruiken bij het lezen van de tekst. Bespreek daarna de vragen.

1. In de inleiding gaat het over 'groene' energie. Wat is groene energie?
2. Kijk in het stukje **Bomen sparen**. Veel Cambodjanen koken op gas, hout of houtskool. Welke nadelen heeft dat?
3. In het stukje **Bomen sparen** staat het woord *ontbossing*. Wat is dat? Kijk in de tekst. En kijk naar het woord zelf.
4. Stel je voor dat je in de elektriciteitscentrale bent waar rijstvliesjes verbrand worden. Wat zou je er zien? Hoe zou het er ruiken? Wat zou je er horen?

OPDRACHT 2 Een boomdiagram invullen

In de tekst gaat het over drie soorten gas en wat je met die soorten gas kunt opwekken en doen. Zoek deze informatie op in de tekst en vul het schema in.

OPDRACHT 3 Verwijzingen herkennen

Lees de uitleg.

In een tekst staan altijd **verwijswoorden**. Een schrijver gebruikt verwijswoorden om de tekst beter leesbaar te maken. Hij gebruikt niet altijd dezelfde woorden om over iemand of iets te praten. Bijvoorbeeld: *hij, ze, deze, er, zijn, haar*. Je kunt meestal in de zin ervoor vinden, waarnaar een verwijswoord verwijst.

Ook het woord *dat* is een verwijswoord. *Dat* kan verwijzen naar een woord. Maar ook naar een hele zin of naar een deel van een zin. En soms moet je informatie uit verschillende zinnen halen.

Kom je het verwijswoord *dat* tegen in de tekst? Kijk dan steeds goed waar het naar verwijst.

Zoek telkens de zin met het verwijswoord *dat* op in de tekst. Lees het stukje en kijk goed waar *dat* naar verwijst. Naar een woord, een deel van een zin of een hele zin? Of naar dingen uit verschillende zinnen? Vul de antwoorden in.

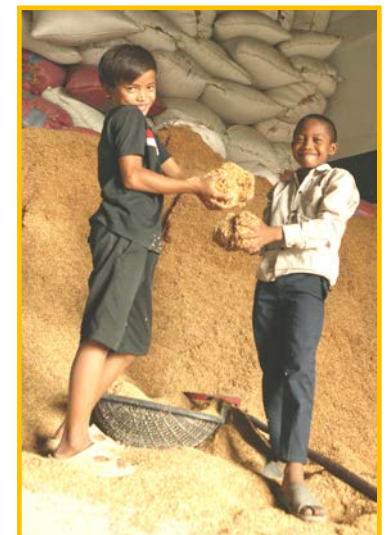
1. Kijk in het stukje tekst onder **Schillen bewaren**. Daar staat de zin: **Dat** is minder slecht voor het milieu dan koken op houtvuur. Wat is minder slecht voor het milieu?

koken met _____

2. Kijk in het stukje tekst onder **Bomen sparen**. Daar staat de zin: **Dat** heeft grote nadelen. Wat heeft grote nadelen?

3. Kijk in het stukje tekst onder **Gas uit poep**. Daar staat: *Som Daro (15) legt uit hoe dat werkt*. Wat legt Som Daro uit?

hoe _____

4. Kijk weer bij **Gas uit poep**. Daar staat: **Dat** halen we uit de poep van onze varkens en buffels. Wat halen ze uit de poep?

5. Bedenk zelf een voorbeeld waarbij **dat** naar een woord verwijst. De tweede zin staat er al.

_____ . **Dat** eet ik heel vaak.

6. Bedenk nu een voorbeeld waarbij **dat** naar een zin verwijst.

_____ . **Dat** vind ik heel leuk.

OPDRACHT 4 Een biogasinstallatie tekenen

In het stukje **Gas uit poep** wordt uitgelegd hoe van poep gas gemaakt wordt en hoe je dat uiteindelijk in huis kunt gebruiken. In het huis is dus een *biogasinstallatie*, een soort fabriekje dat de poep omzet in gas.

Lees het stukje **Gas uit poep** nog een keer goed. Maak dan een tekening waarop je alle onderdelen van de biogasinstallatie duidelijk ziet. Maak de tekening op een apart blad.

Schrijf bij elk onderdeel wat het is, bijvoorbeeld:

- varkens
- poep
- wc
- emmer
- put
- buis
- ondergrondse ruimte
- gas dat vrijkomt
- buis naar fornuis
- buis naar lamp
- ...

WERKBLAD VOOR LEERLINGEN

1

DENK MEE: WELKE ENERGIEBRONNEN ZIJN GESCHIKT?

Bekijk samen het overzicht met verschillende vormen van groene energie op het digibord. Lees in Samsam pagina 8, 10 en 11.

Wat zijn de voor- en nadelen van deze nieuwe energiebronnen? Vul het schema in.

Energiebron	Voordeel	Nadeel
Biomassa		
Biogas		
Waterkracht		
Zonne-energie		
Windenergie		
Getijdenenergie		

Welke energiebron vind jij voor Cambodja het beste? Welke voor Nederland? Weeg de voor- en nadelen tegen elkaar af.

Ik vind het meest geschikt voor Cambodja, omdat

Voor Nederland, omdat

2

Bespaar energie!

Lees in Samsam Kweenie Kweetwel op pag. 18 en 19.

Schrijf nu op waarvoor jij veel energie gebruikt.

Schrijf daarachter hoe je daarbij energie zou kunnen besparen.

Wil je weten wat voor energieverbruiker jij bent? Doe de quiz op samsam.net

Hiervoor gebruik ik veel energie:	Zo kan ik energie besparen:

3

Ontwerp het zelf!

Kijk op samsam.net naar het filmpje 'Spelen met zonnecellen'.

Lees pag. 20-21-22 in Samsam.

Verzin zelf een apparaat of voertuig op zonne-energie. Beschrijf en teken het ontwerp hieronder.

Wat ga je maken?

Welke materialen heb je daarvoor nodig?

Hoe ziet jouw ontwerp eruit? Teken het.

- Laat je tekening aan een klasgenoot zien. Wat kan beter of anders? Pas je ontwerp eventueel aan.
- Maak je ontwerp thuis of op school. Maak een foto en stuur deze naar samsam@ncdo.nl

Dit kun je winnen!

Je maakt kans op een bouw pakket voor een zonnebloem met een motortje en een zonnecel. Met die zonnecel kun je eigen ontwerp testen.

